

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

ХТО ВИГАДАВ... ШКОЛУ?

Частенько від нестаранних дітей можна почути: «І хто вигадав школу?» Якби знав хто, то пішов би і сказав йому все, що про нього думають школярі, котрим ліньки вчитися. Але не пішов би і не сказав, бо сталося це кілька тисячоліть тому.

Із давніх-давен старші люди передавали дітям набуті знання. Адже тільки так можна було вижити. Діти не знали, якої тварини треба боятися, яку рослину не можна їсти, як підтримувати вогонь. Минуло багато років, поки люди навчилися писати. Записані знання зберігалися й передавалися дітям та онукам. Перші школи виникли після винайдення писемності. Відкрито їх було в Месопотамії та Єгипті три-чотири тисячі років тому. Але в ті давні часи до школи ходили не всі діти. У Єгипті, наприклад, вчилися тільки ті, хто хотів стати священиком, лікарем або урядовим чиновником.

У Київській Русі справами освіти займалися князі Володимир Великий, Ярослав Мудрий. Для навчання грамоти вони відбирали дітей старшин. Містилися школи при монастирях і церквах, а першими вчителями були священики й ченці. Вищу освіту тоді здобували тільки багаті й талановиті. У школах вчили не лише читати й писати старослов'янською мовою, а ще й основ математики, іноземних мов.

Ірина Пархоменко

ДО ШКОЛИ

Ну, прокидайтеся, діти:
ранок — до книжки пора!
Сонечко вспіло залити
все посереду двора!
Швидше вдягайтесь до школи!
Кращі прогаєте дні, —
пізно вертати, — ніколи
їх не завернете, ні!
Змалку кохайтесь в освіті,
змалку розширюйте ум,
бо доведеться у світі
всяких назнатися дум.
Треба самим розвертати:
як і до чого все йде,
шлях безпомилушно* взяти —
той, що до правди веде.
Щоб не зросли ви на сором
(бійтесь найпаче** того)
та не зробились позором***
рідного краю свого!

Павло Грабовський

ВСІМ ПО СІМ

Сім хлоп'ят і сім дівчаток —
років їм усім по сім —
ранком вийшли на Хрещатик,
бо у школу треба всім.

---

*Безпомилушно — безпомилково, непомилливо.

**Найпаче — найбільше.

***Позор — читай: сором.

Цілу ніч усім не спалось
і не снідалось усім.
Одягались, роздягались
раз по п'ять або по сім.
І дівчаткам, і хлоп'яткам
не сиділось дома всім.
Треба в школу на дев'яту,
а злетілися у сім.
Біля школи стріли Гриця,
він скривився, мов кислиця.
«На цукерку».
Гриць не їсть.
«Що з тобою, любий Грицю?»
«Хочу в школу,
хочу вчиться,
а мені ще тільки шість».

Платон Воронько

ДО ШКОЛИ

Останній день канікул,
мов свічка, догорів.
Готуйтеся до праці,
маленькі школярі.
Ідіть завжди до школи
веселі, не сумні,
шукайте щастя, долі
в науці, у знанні.
Наука дасть вам силу
дістатись до мети,
а Україні милій
в потребі допомгти.

Роман Роляник

МИКОЛА-ПЕРШОКЛАСНИК

Перший раз малий Микола
став збиратися до школи.
Олівця поклав у сумку,
книги, ручку, зошит, гумку,
м'яч, перо, граблі, подушку,
на обід м'яку пампушку,
два ведмедики, лопату,
білочку руду, хвостату,
лук, і стріли, і рушницю,
ще й пухкеньку паляницю,
ще стільця, стола і парту,
ще й географічну карту,
трактора, машинку, мило...
Вже й надворі звечоріло,
сів Микола, дума думку:
чи усе поклав у сумку?

Надія Кир'ян

ПРО ЩОДЕННИК

Вова в класі, коло дошки,
завдання не знав нітрошки.
Невеселий, як ніколи,
повертався він із школи.
«Треба двійку приховати,
щоб не знали мама й тато.
А як виправлю на п'ять —
можна буде й показати».
У сараї, там, де дрова,
заховав щоденник Вова.
Заховав і в двір побіг
до однолітків своїх...

А назавтра вчитель знову
викликав до дошки Вову.
Ну, а Вова коло дошки
завдання не зна нітрошки!..
І вчорашнього не знає,
ще й щоденника не має...
Ще й до школи мама Вови
розхвильована прийшла,
бо в сараї, там, де дрова,
двійку Вовину знайшла!

Грицько Бойко

ШПАРГАЛКА-ВИРУЧАЛКА

В класі в нас
є Панас, —
маєм з ним мороку:
без шпаргалки-виручалки
він не ступить кроку.
Він без «Не»
не дихне,
тільки й чуть від нього:
— Я НЕ знаю, я НЕ вмію,
я НЕ чув такого...
От якраз
наш Панас
знову біля дошки, —
та домашнього завдання
він НЕ зна нітрошки.
Він стоїть
і мовчить, —
сум в очах у нього...
Та шпаргалка-виручалка
вже летить під ноги.

Озирнувсь
і нагнувсь, —
вчитель не побачив...
Та, шпаргалку прочитавши,
він ледь-ледь не плаче.
Бо написано
в ній
так було Панасу:
«Не надійся на шпаргалку!» —
це від всього класу.

Грицько Бойко

КРУТЬКО

Толі в класі не сидиться,
непосиді все б крутиться.
То щипа свого сусіда,
то поглядує навкруг,
то під партою обіда,
то на парті ловить мух...
Хтось запитує у Толі:
— Ти завжди крутько такий?
— Ні, не кожен день я в школі,
у неділю ж — вихідний!

Грицько Бойко

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

— І чого ти, Гуцаленко,
відстаєш?
Чом контрольну своєчасно
не здаєш?
Хлопець крутить самописку
у руці: